

ДЕКЛАРАЦИЯ

за

ПОЛИТИКА СРЕЩУ ПОДКУПИ

(ANTI BRIBERY POLICY)

“САМЕЛ-90” АД, наричана тук “Компанията”, е поела ангажимент да работи прозрачно, честно и почтено. В този смисъл е важно Компанията да работи и при спазване на приложимото законодателство срещу подкупите и корупцията.

Компанията ще спазва антикорупционното законодателство в страните, където осъществява дейност. Това включва, но не се ограничава само до страните, в които Компанията има офиси.

Важно е да се има предвид, че дори, ако в държавата, в която се извършва подкуп, липсва нормативна уредба срещу подкупите, чрез която да се търси отговорност за конкретното деяние, остават приложими разпоредбите на законодателството на държавата, в която Компанията осъществява дейност.

Санкциите са различни в различните юрисдикции, в които нашата Компания работи, но независимо от това, подкупите (или дори слухове и обвинения за подкупи):

- ще навредят на репутацията на Компанията и/или
- може да струват на Компанията значителни разходи за потенциални глоби и изразходване на време за работа по такива въпроси;
- може да доведат до сериозни санкции за отделни служители на компанията, включително затвор и глоби.

КОМПАНИЯТА Е АНГАЖИРАНА ДА:

- спазва всички закони срещу подкупите и корупцията, които са приложими за нея, включително и без ограничения;
- не предлага подкупи или да си затваря очите за подкупи, предлагани от името на Компанията;
- не приема подкупи и не се съгласява да се приемат подкупи от името на Компанията;
- осигурява правилно водене на счетоводството и на счетоводните записи;
- направи необходимото така, че директорите, длъжностните лица, работниците и служителите, консултантите и агентите, както и други лица, с които Компанията работи, да знаят и изпълняват ценностите и политиките на Компанията;
- избягва да работи или партнира с лица, които не приемат ценностите и политиките на Компанията и лица, които биха могли да навредят на репутацията на Компанията;

- извършва постоянен мониторинг, както и да одитира спазването на тези принципи.

ЦЕЛТА НА НАСТОЯЩАТА ПОЛИТИКА Е ДА:

- очертае отговорностите на Компанията, както и отговорностите на работещите в и с Компанията за съблюдаване и спазване на позицията на Компанията по отношение на подкупите и корупцията;
- гарантира, че Компанията да има адекватни процедури за предотвратяване и установяване на корупция;
- осигурява информация и насоки за лицата, които работят в и с Компанията, така че да могат да разпознават и се справят с корупция и корупционни въпроси; и
- защитава Компанията от потенциални санкции и репресии в резултат от действия или поведение свързано с подкупи и корупция.

ЗА КОГО ВАЖИ ТАЗИ ПОЛИТИКА?

Настоящата политика важи за директорите, длъжностните лица, работниците и служителите (независимо дали на безсрочен, срочен или временен договор), техническите и други консултанти, агенти и други лица, свързани с или действащи от името на Компанията, независимо къде се намират (събирателно наричани "Представители" в настоящата политика).

КОЙ ОТГОВАРЯ ЗА ТАЗИ ПОЛИТИКА?

Съветът на директорите отговаря за тази политика на най-високо ниво.

Компанията е назначила **ПРЕДСТАВИТЕЛ НА РЪКОВОДСТВОТО (ПР)**, отговорен за прилагане на **Интегрираната система за управление по качество, здраве и безопасност при работа и екология (ИСУ КБЕ)**, който ще изпълнява и функцията на Отговорник за спазване на нормативните изисквания срещу подкупи. Една от основните отговорности на Представителя на ръководството е прилагането на настоящата политика и, освен това, е създадена работна група, наречена **Мултидисциплинарен екип (МДЕ)**, която да подпомага работата на ПР.

Съветът на директорите е възложил на **Мултидисциплинарния екип (МДЕ)** отговорността да съблюдава за това, дали политиката отговаря на правните и етични корпоративни задължения, а също и да подпомага ПР по ИСУ в качеството му на Отговорник по съответствието, който е отговорен за администрирането на настоящата политика.

Представителят на ръководството следи за прилагането и ефективността на настоящата политика, отговаря на запитвания и дава тълкувания във връзка с нея, като при необходимост може да привлича в работата на МДЕ и експерти-юристи във връзка с разрешаването на по-сложни казуси.

Членовете на управленския екип на всички нива отговарят да бъдат извършени всички необходими действия, така че техните подчинени да познават и разбират настоящата политика и да получават адекватно и редовно обучение за спазване на тази политика. С оглед на изпълнението на тази политика Представителят на ръководството може да делегира правомощия и на други членове на МДЕ..

КОЕ ДЕЙСТВИЕ Е ПОДКУП?

Подкупът е най-често срещаната форма на корупция и може широко да се дефинира като предлагане, обещаване, даване, приемане или искане на някакво преимущество или полза като форма на стимул или възнаграждение за действие, което е незаконно или представлява злоупотреба с доверие.

Макар доста хора да смятат, че подкупването представлява даване на пари в брой на някого, подкупът всъщност може да има много форми, включително подаръци (не в пари), скъпи забавления или участие в събития, или друг вид възнаграждения и ползи.

Налице е подкуп, когато на някого се дава подарък, дарение, заем, паричен или непаричен стимул или полза, или му се осигурява участие в скъпо събитие, при което даващата страна го извършва с намерение да възнагради или склони приемашата страна към нередно поведение, към неправилно изпълнение на функциите му или към недобросъвестност.

Важно е да се има предвид, че в повечето случаи няма значение дали подкупът е бил приет или не, самото предлагане на подкуп, обикновено, е достатъчно, за да се счита, че е извършено правонарушение.

Подкупът може да бъде директен (т.е. даване на подкуп на някого) или индиректен (т.е. подкупът се дава на някого чрез посредник).

Представители на Компанията може да срещнат различни сценарии в този смисъл, които да ги изложат на риск от корупционна ситуация. Примерите за това са дадени в Приложение "А" към настоящата политика.

КАКВО НЕ Е РАЗРЕШЕНО?

Подкупът и корупцията може да са в различни форми, така че е важно да разберем какво се очаква в този смисъл.

Не е разрешено вие (или друго лице от ваше име):

- да давате, обещавате или предлагате плащане, заем, награда, подарък или участие в развлекателно събитие на служители, пълномощници или представители на държавни органи, с очакването или надеждата да получите дадено бизнес предимство или като възнаграждение за вече дадено такова предимство;

- да давате, обещавате или предлагате плащане, заем, награда, подарък или участие в развлекателно събитие на служители, пълномощници или представители на държавни органи с цел да “се уреди” или ускори рутинна процедура;
- да заплашвате или предприемате репресивни мерки срещу лице, което е отказало да извърши правонарушение чрез участие в подкуп или лице, което е изказало свои опасения, свързани с обекта на настоящата политика; или
- да участвате в дейност, която би могла да представлява нарушение настоящата политика.

Дори вие или действащо от ваше име лице да не сте пряко въввлечени в даване или получаване на подкуп, не се допуска вие или действащото от ваше име лице да правите опит да фалшифицирате отчетната документация на Компанията с цел даване, получаване или прикриване на подкуп. По-специално нямате право:

- да водите тайно счетоводство;
- да допускате неотчитане или непълно отчитане на транзакции;
- да отчитате недействителни разходи;
- неправилно да отчитате задължения;
- съзнателно да фалшифицирате документи или
- да унищожавате счетоводни документи и записи.

В настоящата политика “Трета страна” означава частно или юридическо лице, с което контактувате в процеса на работата си с или в Компанията, като терминът включва действителни и потенциални клиенти, доставчици, дистрибутори, лица за бизнес контакти, партньори от съвместни дружества, агенти, съветници/консултанти, правителствени и публични институции, включително техните съветници, представители и длъжностни лица, политици и политически партии.

Заедно с насоките по конкретни въпроси долу, вероятно ще ви бъде полезно да помислите за следващите въпроси преди да дадете или предложите нещо в процеса на дейността си от името на или във връзка с Компанията. Ако отговорът на някой от тези въпроси е “да”, или “не знам” тогава има вероятност това, което вършите, да бъде или да изглежда като подкуп, така че трябва да се обърнете към Представителя на ръководството за съвет:

- Опитвам ли се с това действие на повлияя неправомерно на нечие решение?
- Имам ли усещането, че не мога открито да впиша това в книгите (счетоводни и други) и записите на Компанията?
- Човекът, на който давам или предлагам това, иска ли това да се пази в тайна?
- Ако това стане публично достояние, може ли да навреди на репутацията на Компанията?
- Ако човекът приеме това, ще се чувства ли задължен да направи нещо в замяна?
- Това незаконно ли е?

ПОДКУПИ И ПЛАЩАНИЯ ЗА СЪДЕЙСТВИЕ

Компанията не дава подкупи под никаква форма и не извършва плащания за съдействие за уреждане на каквото и да било.

Плащанията за съдействие за уреждане на някакви въпроси обикновено представляват малки, неофициални плащания с цел да се осигури или ускори рутинно действие на правителствена институция от страна на длъжностно лице в такава институция (например издаване на разрешителни, лицензи, визи или разрешителни за работа, получаване и доставка на пощенски пратки и т.н.). Подкупите обикновено са плащания, които се правят срещу бизнес услуга или бизнес преимущество и може да включват намаления за нещо или друг вид парични стимули.

Всички Представители са длъжни да избягват всякакви дейности, които може да доведат до или внушават че от името на Компанията е възможно да се извърши плащане за съдействие или подкуп.

Ако някой ви помоли да извършите плащане от името на Компанията, винаги мислете с каква цел се прави плащането и дали сумата за плащане отговаря на съответните стоки и услуги. Винаги вземайте разписка с описание на причините за плащането и доказателство, че плащането е отишло директно при страната, която е предоставила стоки или услуги. Всякакви подозрения, опасения или запитвания относно плащания трябва да се отнасят към Представителя на ръководството, който при необходимост може да търси помощ от компетентни експерти в Компанията или от ресорен член на Висшето ръководство или Главния юрисконсулт на Компанията .

ПОДАРЪЦИ И РАЗВЛЕКАТЕЛНИ СЪБИТИЯ

В различните държави, региони и индустрии има различни практики да се дават бизнес подаръци и да се участва в корпоративни събития, както и да се кани някого за изнасяне на лекции или речи. Някои практики може да са приемливи на едно място и неприемливи на друго.

Тествайте ситуацията на база на това дали подаръкът или събитието са разумни и приемливи или са по-скоро прекомерни и разточителни; имайте предвид, че нещо, което в дадена държава обикновено се възприема като малко и незначително, в друга държава може да се възприема като много ценно. Трябва винаги да изхождате от целта на подаръка и в замяна не трябва да очаквате или изисквате нищо специално.

Даването на подаръци и осигуряване на участие в корпоративни събития и забавления не е забранено, ако са изпълнени следните условия:

- ако подаръкът не е даден с намерение да се повлияе на Трета страна, така че да се осигури получаване или запазване на бизнес преимущество, или да се възнагради

дадено лице за това, или като открит или прикрит жест на размяна на услуги или ползи;

- е позволено по закон;
- не включва пари или паричен еквивалент;
- отчитайки повода за подаръка или участието в събитие, видът и стойността им съответстват на стандартите в съответната държава/регион и се дават в подходящото време;
- ако подаръкът се дава открито, а не тайно;
- подаръци и участия в развлекателни събития не може да бъдат предлагани на служители или представители на държавни институции, както и на политици и политически партии, без предварителното одобрение на Изпълнителен директор.

ДАРЕНИЯ И СПОНСОРСТВО

Даренията и спонсорството, направени или предложени от името на Компанията трябва:

- да не бъдат обвързани с , зависими от или осъществени с цел да се спечели или повлияе върху дадена бизнес сделка или решение;
- да бъдат предоставени директно на съответната благотворителна фондация или организация, а не на конкретно лице;
- да бъдат предоставяни единствено със съгласието на Изпълнителния директор.

Компанията ще извършва проверки, за да гарантира, че получателят на дарение или спонсорство е легитимно юридическо лице (а в случаите, когато това е благотворителна фондация и се изисква по местните закони - и че е надлежно регистрирана такава), както и че средствата от направеното дарение или спонсорство са били разходвани и осчетоводени по подходящ начин. Получателят на дарение или спонсорство се задължава да предостави отчетност за постъпилите средства и да потвърди за какво ще бъдат разходвани.

ДАРЕНИЯ С ПОЛИТИЧЕСКА ЦЕЛ

Компанията не подпомага държавни служители или посредници, политици или политически партии, освен съгласно законодателството и с писменото одобрение на Изпълнителния директор.

Представителните лица няма да предоставят или предлагат подкрепа с политическа цел или дарения от името на Компанията, освен съгласно закона и с писменото одобрение на изпълнителния директор.

В противен случай ще се счита, че тези представителни лица действат от свое собствено име или от това на тяхната корпоративна организация, а не от името на Компанията.

ВАШИТЕ ОТГОВОРНОСТИ

Превенцията, разкриването и докладването на подкупи и други форми на корупция са задължение на Представителите на Компанията (Представителя на ръководството, Съвета на директорите и други, специално писмено упълномощени да представляват компанията лица) и Висшето ръководство.

Всички Представители следва да избягват участие в дейности, които могат да предизвикат или внушат нарушаване на тази политика.

Всички Представители на Компанията трябва да могат да демонстрират, че са прочели, разбрали и спазват тази политика.

Незабавно уведомете Представителя на ръководството или Изпълнителния директор, ако считате или подозирате, че тази политика е била нарушена или че това може да се случи в бъдеще. В Приложение А са описани "тревожните сигнали", които могат да са индикация за подкуп или корупция.

Всеки служител на Компанията, който наруши тази политика ще бъде дисциплинарно наказан, включително и уволнен при грубо нарушение на тази политика.

Компанията си запазва правото да прекрати договорните си отношения с Представители, които нарушават тази политика.

ОТЧЕТНОСТ

Компанията е длъжна да води финансова отчетност и да разполага с подходящи вътрешни контролни мерки, които да доказват извършените към трети страни плащания.

Всички разходи във връзка с участия в развлекателни събития, направени подаръци или други сходни разходи следва да бъдат документирани и отчетени съгласно корпоративната политика за разходи, като изрично се посочва за какво е направен конкретния разход.

Всички сметки, фактури и други сходни счетоводни документи, касаещи отношения с трети страни, трябва да бъдат изготвени и поддържани в прецизен, точен и пълен вид.

Всички сметки следва да бъдат заведени в счетоводната книга, за да се избегне насърчаване или прикриване на нерегламентирани плащания.

КАК ДА ДЕЙСТВАМЕ

Насърчаваме всички Представители да повдигат въпроси, свързани с конкретен въпрос, подозрение или нарушение, възможно най-рано. Ако не сте сигурни дали конкретна постъпка представлява подкуп или корупция, или ако имате други запитвания, моля да се обърнете към ПР.

КАКВО ДА НАПРАВИМ, АКО СТАНЕМ ЖЕРТВА НА ПОДКУП ИЛИ КОРУПЦИЯ

Важно е да се консултирате с ПР или член на съвета на директорите възможно най-бързо, ако на вас или на друг Представител е бил предложен подкуп от трета страна, ако такъв е

поискан от вас, ако подозирате, че това може да се случи в бъдеще или ако сте убедени, че вие или друг Представител сте жертви на друга форма на незаконна дейност, когато сте действали от името на Компанията или сте били асоциирани с нея.

ЗАЩИТА

Представители, които отказват да приемат или предлагат подкуп, или които повдигат въпроси или докладват за неправомерни действия, понякога се притесняват за възможни негативни последици. Компанията насърчава откритостта в поведението и ще подкрепи на добра воля всеки, който повдигне основателни въпроси и притеснения, дори и те да се окажат неоснователни.

Компанията се ангажира да гарантира, че никой няма да стане обект на негативно отношение и поведение в резултат на отказа му/й да се поддаде на подкуп или корупция, или защото е докладвал на добра воля подозрението си, че действителен или потенциален случай на подкуп или друга корупционна практика се е състоял или може да се състои в бъдеще.

Негативното отношение и поведение включва уволнение, дисциплинарно наказание, заплахи или друга неблагоприятна форма на третиране във връзка с повдигнат въпрос или опасение/ притеснение от даденото лице.

Ако считате, че сте били обект на подобно отношение, следва незабавно да уведомите ПР или ресорен член на Висшето ръководство. Ако не настъпи подобрение и сте служител на Компанията, следва официално да се обърнете към Изпълнителния директор. Друг вариант е да използвате установения от Компанията процес за докладване на въпроси от конфиденциален и етичен характер, описан в Правилника ѝ за бизнес поведение и етика и Политиката за подаване на сигнали за нередности.

ОБУЧЕНИЕ, КОМУНИКАЦИЯ, УЧАСТИЕ НА ТРЕТИ СТРАНИ И ДЮ ДИЛИДЖЪНС

Обучението по прилагане на настоящата политика е част от встъпителния инструктаж на всички нови служители. Всички настоящи служители се включват в редовни и тематични обучения/брифинги по прилагане и спазване на тази политика.

Твърдият подход на Компанията към подкупите и корупцията трябва да бъде сведен до знанието на всички трети страни в началото на бизнес отношенията им с Компанията и по-нататък, предвид ситуацията.

Компанията ще разполага с програма за извършване на дю дилиджънс по отношение на такива трети страни (напр. ще изисква информация за тяхната репутация и затова дали самите те имат подобни корпоративни политики и практики (за борба с корупцията и подкупите, етичен кодекс и др.).

Трети страни, които ще взаимодействат с държавни служители от името на Компанията, трябва предварително да бъдат упълномощени за целта, като предоставят писменото си съгласие да спазват всички закони срещу подкупите и корупцията, както и изискванията на настоящата политика.

МОНИТОРИНГ И НАБЛЮДЕНИЕ

Представителят на ръководството по ИСУ извършва мониторинг на ефективността и наблюдение на това как се прилага настоящата политика, като прави регулярен преглед доколко подходяща, адекватна и ефективна е тя, при Прегледа от ръководството по СУК. Всички установени възможности за подобрението ѝ ще бъдат навременно прилагани. Вътрешните системи за контрол и процедурите ще подлежат на редовен одит, с което да се гарантира тяхната ефективност в противодействието на подкупите и корупцията.

Представителят на ръководството по ИСУ предоставя регулярни отчети относно спазването на тази политика на Висшето ръководство на Компанията.

Всички Представители на Компанията са отговорни за успеха на тази политика и следва да гарантират, че я използват за оповестяване на всякакви предполагаеми нередности и опасности.

Приканваме Представителите да правят коментари по тази политика и да предлагат начини за подобрението ѝ. Коментарите, предложенията и запитванията следва да се адресират до Отговорника по съответствието.

Компанията периодично ще преразглежда тази политика и може да я изменя по всяко време. Служителите, мениджърите и директорите ще бъдат информирани за всички съществени промени в тази политика.

Изпълнителен директор

„САМЕЛ-90“ АД

/инж. Петър Георгиев/

ПРИЛОЖЕНИЕ "А"

Различни потенциални рискове ("Тревожни сигнали") :

Това е списък с примерни тревожни сигнали, които могат да възникнат в хода на работата на даден Представител с или от името на, или съвместно с Компанията и които могат да повдигнат въпроси и притеснения съгласно законодателството свързано с подкупите и корупцията. Списъкът не претендира да е изчерпателен и само с илюстративна цел. Ако попаднете на някой от тези тревожни сигнали докато работите за, от името на или съвместно с Компанията, трябва своевременно да уведомите за това ПР по ИСУ или да използвате установения от Компанията процес за докладване на въпроси от конфиденциален и етичен характер, описан в Кодекса ѝ за бизнес поведение и етика и Политиката за подаване на сигнали за нередности:

1. когато установите, че трета страна използва или е била обвинена, че използва неправомерни работни практики;
2. когато узнаете, че трета страна има лоша репутация - дава подкупи или изисква да ѝ бъдат давани подкупи;
3. когато трета страна:
  - 3.1. настоява да получи комисионна или хонорар преди да е подписала договор с Компанията или която изпълнява правителствени функции или процес за Компанията;
  - 3.2. изисква плащане в брой и/или откаже да подпише официален договор за изплащане на комисионна или хонорар, или да предостави фактура или фискален бон за извършено плащане;
  - 3.3. изисква плащането да се извърши в държава, различна от тази, в която тя (третата страна) се намира постоянно или прави бизнес;
  - 3.4. изисква неочаквана допълнителна комисионна или хонорар, за да "улесни" извършването на дадена услуга;
  - 3.5. настоява за скъпи забавления или подаръци преди старта или продължаването на преговори или обсъждания по даден въпрос;
  - 3.6. изисква плащане, за да си "затвори очите" за потенциални законови нарушения;
  - 3.7. изисква да назначите на работа или да дадете друга форма на предимство на нейни близки или роднини;
4. когато научавате, че ваш колега често води дадено правителствено лице на скъпи ресторанти;
5. когато получите фактура от трета страна, която не отговаря на стандартните или приети изисквания;

6. когато забележите, че е Компанията е получила фактура за комисионна или хонорар, чиито размер изглежда съмнително висок за извършената услуга; или
7. когато трета страна поиска или изиска да използва представител, посредник, консултант, дистрибутор или доставчик, който не е типично използван от или известен на Компанията.